

KERSTPREEK LUCAS 2 2018

Bij bepaalde feesten hoort ook een bepaalde sfeer. Zeker bij kerstmis. Bij kerstmis hoort kerstsfeer. Die sfeer zal in deze dagen niemand ontgaan. Aan elk huis is wel een lichtpuntje aangebracht. Of we zien door de gordijnen heen de lichten van de kerstboom binnen. Maar het is ook weer niet zo, dat hoe meer licht er in en rond de woning is aangebracht, dat die mensen in die mate ook iets meer met het echte kerstmis hebben, omdat ze bewuster gelovig zijn. Soms krijgen we het gevoel, dat veel mensen en het feest van kerstmis wat uit elkaar zijn gegroeid. Maar toch: Wat voor haast iedereen blijft, is het verlangen naar een wereld waarin de duisternis verdreven wordt. Waarin warmte en sfeer mensen dichterbij elkaar brengen. Wat blijft, is het verlangen naar samenzijn en naar vrede en geluk. Wat blijft is de wens om een ander gelukkig te maken en hem/haar met geschenken te overladen. Wat blijft is, dat met kerstmis mensen willen, dat het even anders is in deze wereld en dat de wereld even wordt zoals ze eigenlijk zou moeten zijn: een wereld van liefde, van samenzijn, van vrede, verzoening en gerechtigheid. Daarom is iedereen hier vanavond welkom, die door zijn/haar komst naar hier, uiting geeft aan dat diepste verlangen dat er in iedere mens toch leeft. Maar // kerstmis is meer dan enkel een uitgesproken of onuitgesproken verlangen. Kerstmis is allereerst een christelijk feest, dat God mens wordt en dat daarmee ons van Godswege geluk en vrede worden aangeboden.

Zojuist is het kerstverhaal voorgelezen. Het is eigenlijk geen vrolijk verhaal, maar het sluit aan bij de situatie, hoe mensen met elkaar kunnen omgaan, die zich om God noch gebod bekommeren. Het sluit aan bij de vluchtelingenstromen die van alle tijden zijn. Het laat zien, hoe wij soms mensen, zelfs in uiterste nood, afwijzen en de deur sluiten. Geen plaats in onze welvaartsherberg. We doen al zoveel, vinden we.

Het kerstverhaal vertelt van de hoogzwangere Maria, die samen met Joseph op weg moet naar Bethlehem om zich daar te laten inschrijven, want de Romeinse keizer wil dat. Hij heeft een volkstelling uitgevaardigd. Hij wil weten, hoe machtig hij is en ook zoekt hij naar mogelijkheden om belastingen te innen. Maar te Bethlehem is er voor Maria en Joseph geen onderdak en ten einde raad kunnen ze enkel schuilen in een stal in het nabije veld. Tot overmaat van ramp dient zich daar de geboorte aan en moet daar het kindje ter wereld komen. Eerste hulp in de acute nood wordt geboden door herders, die in de buurt hun kudde bewaakten. Ruwe mensen misschien, maar met het hart op de juiste plaats.

Dat is wat er gebeurde. Maar dit tragische verhaal is een verhaal met een betekenis. Dit kind van Maria is Gods Zoon. Met de geboorte van dit kind zoekt God de mensheid op, die zich onderling naar het leven staat en talloos vele slachtoffers maakt. God zoekt een mensheid op, waarin mensen als de Romeinse keizer alleen aan macht denken, aan rijkdom en zichzelf laten gelden. Mensen tellen niet. Maar juist daarom wordt God mens. Om een nieuw begin te maken met de mensheid die vastgelopen is en een nieuwe weg te wijzen. God kiest niet voor de sterke arm, maar hij is kwetsbaar en teer als een baby'tje, maar Hij is ook solidair met allen die slachtoffer zijn van niets en niemand ontziende machthebbers die van alle tijden zijn.

Het zijn de engelen die als boodschappers van God ons verkondigen, wat er in werkelijkheid gebeurd is. Zij zijn de boodschappers zijn van de vreugde: "Heden is u een redder geboren, Christus de Heer." Zij spreken van een hemelse vrede, die komen kan, als wij dit kind in ons hart sluiten en de boodschap ter harte nemen, die dit kind eens als de volwassen Jezus van

Nazareth zal uitdragen. Dat is het goede nieuws dat met de kerstboodschap verbonden is. God wordt mens. Solidair met iedereen. We mogen ons verwonderen over die nabijheid. God ons zo nabij, zoals we elkaar nabij zijn. Daarom mogen we ons Zalig Kerstfeest toewensen. God ziet naar ons om. Ook nu.

Zovele kerstwensen zijn in de laatste dagen al op zoveel plaatsen uitgesproken. Maar blijft het daarbij? Onlangs las ik: "Er is niets zo vluchtig als een kerstwens. Over enkele dagen liggen de eerste kerstbomen al langs de straat. De roes is voorbij. We gaan weer over tot de orde van de dag en keren velen terug naar de leegte van een holle samenleving. Of is er toch iets anders gaande? Wordt er een verlangen naar meer zichtbaar, naar iets dat blijft? Iets waarnaar we ten diepste op zoek zijn.

De laatste weken zijn er diverse tv-programma's te zien geweest die spraken van de leegloop van de kerken. Ik kan deze trend natuurlijk niet ontkennen. Journalisten vragen dan natuurlijk: "Hoe kan dat? Hoe krijgt u de kerken weer vol?" Mijn antwoord is dan, dat wij als parochie geen evenementenbureau zijn. Ik zou erop kunnen wijzen, dat ook schouwburgen en theaters enkel met forse subsidies overeind gehouden worden en toneelgezelschappen spelen voor bijna lege zalen. Ik zou kunnen wijzen op de tv-programma's met teleurstellende kijkcijfers en dat voetbalclubs voor lege tribunes spelen en daarom aankloppen bij de overheid om in hun tekorten te voorzien. Maar // wij zijn kerk, geen theater, geen tv-programma, geen sportclub, wij zijn een geloofsgemeenschap, die, zij het met vallen en opstaan, doorgeeft wat het kerstkind voor de wereld wil betekenen. Wij allen hier samen als kerk en parochie, u en ik, dienen dat te doen in goede en kwade dagen. Nu zijn we dan in kwade dagen aanbeland en dan is het te begrijpen dat men gaat twijfelen aan zichzelf. En vraagt: Hoe moet dat verder?

De kerkgeschiedenis leert echter, dat het een op- en neergaande lijn is. De ene tijd omarmt het kerstkind en zijn boodschap en de andere beschouwt het als bevoogding, waarna een volgende generatie weer op zoek gaat naar dat Blijde Nieuws dat niet van deze wereld is. De kerkgeschiedenis leert ook, dat de kerk pas echt kerk is, als ze tegen de verdrukking in zich moet waar maken om uit te dragen dat de kerstboodschap ook voor nú bedoeld is, ons gegeven door het kerstkind, als een medicijn opdat deze mensengemeenschap zich niet laat verleiden tot egoïsme, machtsdenken, hebzucht, waarvan de Romeinse keizer de verpersoonlijking is.

Maar er zijn ook hoopgevende tekenen. Er is niet enkel sprake van neergang en krimp. Op dit ogenblik zijn er de eerste tekenen van een zoekende generatie. Er zijn tekenen die hoopvol stemmen. De literatuur spreekt erover en de literatuur gaat meestal aan de feiten vooraf. Als het ware komen christenen in de literatuur weer uit de kast, waarin ze zich vol schroom hadden opgesloten. Als "Onbeschaamd gelovig", zo worden de eerste tekenen van herstel omschreven. Niet langer meer worden christenen gekenmerkt door de zichzelf excuserende manier van spreken, waarin men het bijna betreurt om gedoopt te zijn. Diverse schrijvers van godsdienstige boeken stellen vast dat christenen in Nederland voorzichtig weer beginnen te beseffen dat ze iets missen van de rijke traditie. Ze willen weer geloven, iets leven, dat werkelijk goed nieuws is voor de wereld. Het is de boodschap van kerstmis. De generatie die zich meent tegen 'vroeger' te moeten afzetten, is voorbij. Nieuwsgierig wordt naar de kerstboodschap geluisterd.

Engelen maakten wereldkundig, dat God mens geworden is in het kind van Bethlehem. Dat kind is de Heiland. Voor dit kind schamen we ons niet langer. In dit kind geloven wij. Dan kunnen we elkaar ook oprecht een Zalig Kerstfeest toewensen. Dat is het wat ik uitspreek. Ook namens het kerkbestuur. Zalig Kerstfeest.